

Rapport 2011:29

Östra Storgatan i Kristianstad

Arkeologisk förundersökning 2011

Jan Kockum

Rapport 2011:29

Östra Storgatan i Kristianstad

Arkeologisk förundersökning 2011

Jan Kockum

Fornlämningsnr: 93
Östra Storgatan, Kristianstad
Kristianstads kommun
Skåne län

Sydsvensk Arkeologi AB

Kristianstad

Box 134

291 22 Kristianstad

Telefon (Regionmuseets växel): 044-13 58 00

Malmö

Erlandsrovägen 5

218 45 Vintrie

www.sydsvenskarkeologi.se

© 2011 Sydsvensk Arkeologi AB

Rapport 2011:29

Omslag: Schakt i Östra Storgatan, Kristianstad.

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle.

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	5
Läge och topografi	5
Historik och fornlämningsmiljö	5
Undersökningsresultat	5
Referenser	6
Administrativa uppgifter	7

Fig. 1. Kristianstad i Kristianstad kommun, Skåne.

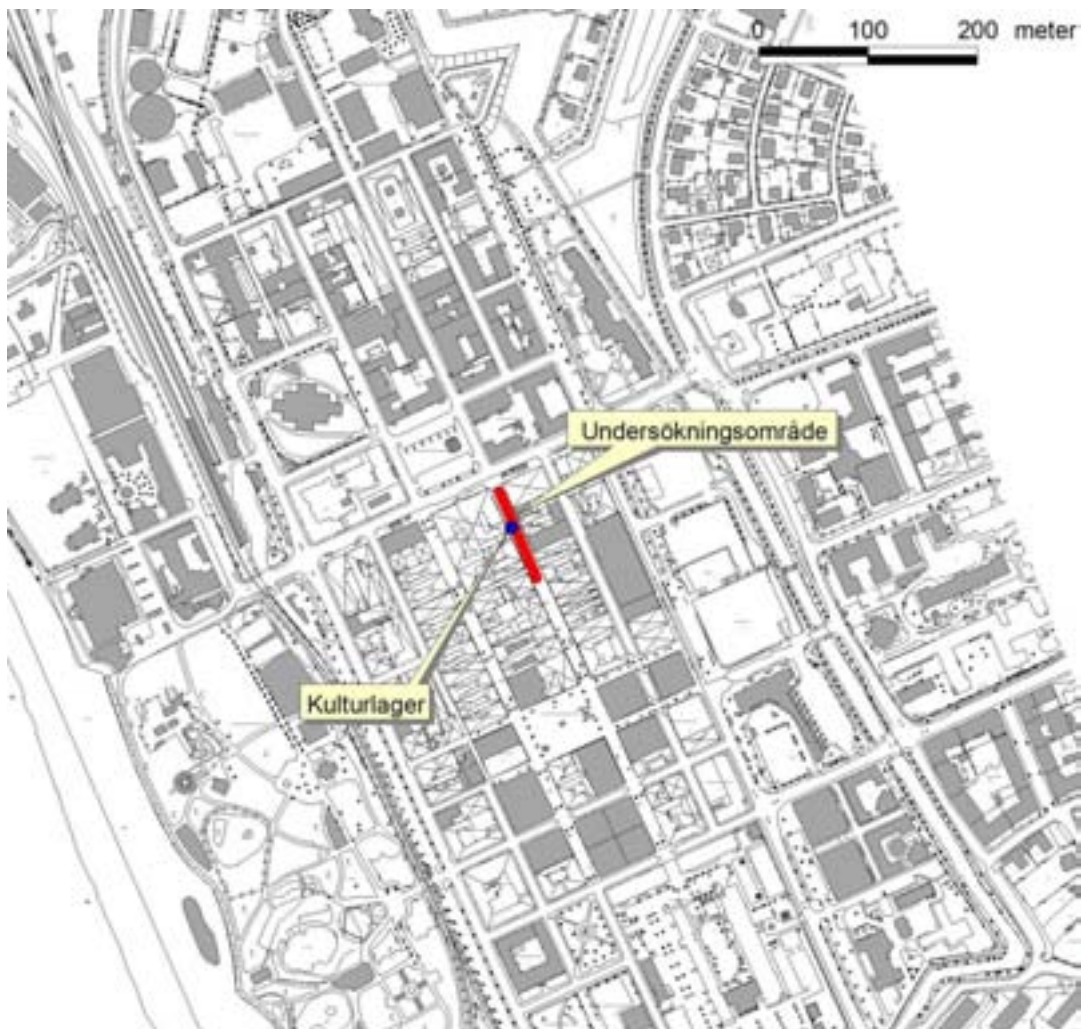

Fig. 2. Undersökningsområdets läge i Östra Storgatan, Kristianstad. Rött markerar schaktområde och blått markerar läge för iakttaget kulturlager.

Sammanfattning

I samband med markarbeten har en arkeologisk förundersökning i form av schaktningsövervakning gjorts i Östra Storgatan i Kristianstad. Vid denna kunde konstateras att arbetet till största del gjordes i befintliga ledningsschakt. Endast partiellt kunde bevarat kulturlager dokumenteras i form av horisonter av mörkbrun sand under moderna bärlager.

Inledning

I samband med förnyelse av ledningsnätet i Östra Storgatan i Kristianstad har markingrepp gjorts i Kristianstads historiska stadsområde, varför Länsstyrelsen i Skåne län beslutade att en arkeologisk förundersökning i form av en schaktningsövervakning skulle göras. Undersökningen genomfördes under perioden 110427–110603 av arkeolog Jan Kockum vid Sydsvensk Arkeologi AB.

Läge och topografi

Det aktuella undersökningsområdet sammanfaller med den norra delen av Östra Storgatan i Kristianstad.

Historik och fornlämningsmiljö

Kristianstads historiska stadsplan utgörs av ett rektangulärt regelmässigt gatunät med kvarters- och tomtindelning, med sammanlagt 190 tomter inneslutna i en bastionförsedd fästningsvall. Stadsområdet mätte ca 700 x 240 m (Andersson & Lindbom 1976, s 38 ff). Fästningen bestod av ett så kallat nederländskt vallsystem och det var första gången detta användes i Norden. För flankeringsförsvaret fanns tio bastioner, en i varje hörn och tre på vardera långsidan. Vallsträckorna mellan bastionerna var raka på långsidorna men brutna på kortsidorna för att ge skydd åt de båda stadsportarna. Fästningsverket omgavs av vallgrav. Med tiden tillkom utanverk i form av så kallade raveliner eller redutter, en framför vardera stadsporten. Genom tiderna har befästningsverket förfallit, byggts ut och åter förfallit. Den slutliga raseringen av vallar och bastioner påbörjades 1848 och pågick sedan under många år (ibid 1984, s 70 ff).

Undersökningsresultat

Schaktet var 4–5 m brett och upp till 2,5 m djupt. Det kunde konstateras att arbetet till största del gjordes i befintliga ledningsschakt. Endast partiellt kunde bevarat kulturlager dokumenteras i form av horisonter av mörkbrun sand under moderna bärlager. Sannolikt skall dessa tolkas som äldre vägytor eller bärlager för äldre vägytor.

Fig. 3. Till övervägande del gjordes markingreppet i befintliga ledningsgravar.

Fig. 4. Ställvis påträffades horisonter av vad som kan tolkas som äldre vägytor.

Referenser

Andersson, T. & Lindbom, G. 1976. Boken om Kristianstad. Stockholm.

Administrativa uppgifter

Sydsvensk Arkeologi AB dnr:	110037
Länsstyrelsen i Skåne dnr:	431-4187-11
Datum för beslut:	2011-04-19
Projektnummer:	110037
Län:	Skåne
Kommun:	Kristianstad
Socken:	Kristianstad
Fastighet:	Östra Storgatan
Läge:	Ekonomiska kartan, blad 3D 2j
Koordinatsystem:	SWEREF 99
X koordinat:	6210141
Y koordinat:	447258
Höjdsystem:	–
M ö.h.	< 5
Fältarbetstid:	110424–110603
Antal arbetsdagar:	5
Antal arkeologtimmar:	1
Antal maskintimmar :	–
Exploateringsyta:	90 lpm
Undersökt yta:	90 lpm
Platschef:	Jan Kockum
Personal:	Jan Kockum
Projektgrupp:	–
Underkonsulter:	–
Uppdragsgivare:	C4 teknik/Kristianstads kommun
Fynd:	–
Dokumentationsmaterial:	1 st A4 situationsplan, 5 digitalfoton, förvaras på Region- museet Kristianstad
Kostnader:	5 900

Sydsvensk Arkeologi AB

Rapporter 2011

1. Södervidinge kyrkogård - Södervidinge sn, FU 2010, Bertil Helgesson
2. Nytt golv i Östraby kyrka, Östrabys sn, FU 2011, Jan Kockum
3. Ny belysning, Gamla staden 8:1 i Helsingborg, Helsingborg, FU 2010, Jan Kockum
4. Balsby 23:1 & 29:2, Nosaby sn, FU 2010, Anders Edring
5. Fjärrvärme i Östra Tommarp - Östra Tommarp sn, FU 2010, Lars Jönsson
6. Fjärrvärme genom Härlövs by, Kristianstad, FU 2010, Jan Kockum
7. Svedala kyrka, Svedala sn, FU 2010, Lars Jönsson
8. Näsbyholm sätesgård, Gärdslövs sn, FU 2010, Lars Salminen
9. Ny gatubrunn i Valdemars väg i Vä, Vä sn, FU 2011, Jan Kockum
10. Fjärestads kyrka, Fjärestad sn, FU 2011, Tony Björk
11. Gustav Adolfs Torg, Malmö. FU 2010, Joakim Frejd
12. Järnvägen 1:1, Malmö. FU 2011, Joakim Frejd
13. Kv Minerva 24 i Helsingborg, Helsingborg, FU 2011, Jan Kockum
14. Cementen 13, Malmö, AU 2011, Per Sarnäs
15. Bältinge bytomt, Skarhult 13:36, FU 2010, Lars Salminen
16. Falsterbo 9:97 – ett stenkast ifrån borgen, FU 2010, Lars Salminen
17. Kvarnby utbyggnadsområde, Malmö, FU 2010, Per Sarnäs
18. Stora Uppåkra 2:76 m.fl., FU 2011, Joakim Frejd
19. Färlöv 19:3, Färlövs socken, Kristianstads kommun, AU 2011, Joakim Frejd
20. VA inom Bollerups säteri, Bollerups socken, Tomelilla kommun, FU 2011, Lars Jönsson
21. Södervidinge 28:1 – Kyrkogården, Södervidinge sn, Kävlinge kommun, FU 2011, Lars Salminen
22. Råbelöv 26:5, Fjälkestads sn, FU 2011, Jan Kockum
23. Citadellstaden 2:1, Landskrona, FU 2011, Lars Jönsson
24. Innerstaden 1:14 och 1:152, Malmö, FU 2011, Joakim Frejd
25. Hammarlövs bytomt, Hammarlövs sn, FU 2010, Per Sarnäs
26. Kristian IV 10 i Kristianstad, Kristianstad; FU 2011, Jan Kockum
27. Skurups bytomt, Skurups kommun, FU 2001, Lars Salminen, Ingrid Gustin & Joakim Frejd
28. Norra Vallvägen i Kristianstad, Kristianstad, FU 2011, Jan Kockum
29. Östra Storgatan i Kristianstad, Kristianstad, FU 2011, Jan Kockum

